

Література:

1. Возняк-Ковалік Г. ABC польської культури: Ця як Цибіс Ян. URL: <https://monitorwolynski.com/uk/news/2361-2051> (дата звернення: 18.05. 2023).
2. Cybis J. Notatki malarski. Dzienniki 1954-1966. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1980. 450 s.
3. Панфілова О. Кременець у творчості польських художників-колоністів. *Мистецтвознавство: Зб. наук. пр.* Львів, 2007. Ч. 2. С. 109-118.
4. Sheybal S. Szkoła plenerowa w Krzemieńcu. *Głos plastyków.* 1938. № 6. S. 134.
5. Федорук О. К. В колі традицій і авангарду (польський живопис повоєнних років). Київ: Абрис, 1995. 232 с.
6. Федорук О. Краківська академія мистецтв і україніка. *Українська академія мистецтва: дослідницькі та науково-методичні праці.* Київ : НАОМА, 2010. Вип. 17. С. 60–68.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-38>

NATIONAL ETHNIC MOTIVES IN THE CREATIVITY OF GRAPHIC ARTISTS OF XX CENTURY – BEGINNING OF THE XXI CENTURIES

НАЦІОНАЛЬНІ ЕТНІЧНІ МОТИВИ У ТВОРЧОСТІ ХУДОЖНИКІВ-ГРАФІКІВ ХХ СТОЛІТТЯ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Tarasiuk I. I. Тарасюк І. І.

<i>Candidate of Architecture,</i>	<i>кандидат архітектури, доцент,</i>
<i>Associate Professor,</i>	<i>доцент кафедри образотворчого</i>
<i>Associate Professor at Art Department</i>	<i>мистецтва</i>
<i>Lesya Ukrainka Volyn</i>	<i>Волинський національний університет</i>
<i>National University</i>	<i>імені Лесі Українки</i>
<i>Lutsk, Ukraine</i>	<i>м. Луцьк, Україна</i>

Національна традиція та культура України мають значний вплив на творчість українських художників-графіків. Відображення народних мотивів та елементів у їхніх творах є свідченням тісного зв'язку художників з українською національною спадщиною.

Один з провідних напрямів в українській графіці – це український авангард, що пов'язує мотиви українських народних обрядів і традицій

зі стилістичними рішеннями сучасної мистецької форми. Творчість таких митців, як Катерина Білокур, Олександр Мурашко, Оксана Павленко, Анатолій Крушельницький може слугувати прикладом такого поєднання [2, с. 173].

Також українські графіки неодноразово зверталися до народних обрядів та побуту із засобами графічного зображення, відтворюючи у своїх роботах елементи національної культури – історичні події, народне вбрання, обрядові предмети, танці тощо

Усі перелічені засоби графічних вираження дозволяють художникам-графікам відтворити у своїх творах національні мотиви, увінчані особливим художнім стилем і виразністю, що створює неповторну атмосферу та духовну спорідненість з народною культурою України. Прикладами таких митців можуть бути Олександр Бабак, Орест Скоп, Юрій Ярмоленко, Володимира Луцика та інші [1, с. 203].

У 50–60-х роках ХХ століття, коли на художній сцені процвітали модернізм та авангардизм, українські художники повернулися до національних традицій. Це проявлялось у постійній етнічній символіці, яка в основному відображалась в орнаментіці писанкового розпису.

У 80-х роках українське графічне мистецтво переживало розвиток та модернізацію. Починається активне використання друкарських технологій, які дозволять значно скоротити час створення листівок, плакатів та інших виробів масової графічної продукції.

Українські етнічні мотиви є взірцем духовності, неповторними зразками української культури, а також невід’ємною частиною знакових елементів сучасного графічного мистецтва.

Деякі з українських художників-графіків початку ХХІ століття, які використовують у своїх творах народні мотиви, а саме, Олександр Шевченко – використовує мотиви українських народних казок та легенд у своїй графіці. Сергій Коломійцев – створює серії графічних робіт, в яких використовує елементи української традиційної архітектури та народних прикрас. Андрій Данилко – в своїх графічних творах використовує мотиви українських символів та народних забав. Іван Маркович – створює композиції з використанням традиційних українських та карпатських мотивів. Тетяна Погрібна – використовує у своїй графіці мотиви української народної вишивки та народних іграшок. Ці художники творять в різних стилях та жанрах, але всі вони мають спільну рису – використання народних мотивів та традицій у своїх творах.

У творчості українських художників-графіків ХХ – ХХІ століття найбільш помітними є наступні національні риси, які відображені в таких мотивах:

1. Увага до української історії й культури. Багато художників використовують у своїх роботах мотиви традиційних українських виробів, одягу, будівель, а також історичні події та легенди.

2. Стилiзація та символіка. Багато графіків використовують геометричні фігури, символіку національних елементів та кольорів, щоб надати своїм роботам українського характеру,

3. Природні мотиви. Українські графіки знаходять натхнення в природі, використовуючи образи дерев, трав і квітів, що часто символізують різноманітні явища та емоції, передаючи велич і красу України, її неповторне барвисте панорамне обличчя.

4. Козацька тематика – зображення козаків у жупані, з булавою в руках передають героїчність і безстрашність українського народу.

5. Сакральні мотиви – ікони, церковні предмети та інші подібні вироби передають дух і релігійну віру нашого народу.

Ці мотиви допомагають зберегти національний колорит та передати історичне значення України та її культурних традицій в усьому світі через графічні твори.

Більшість українських графіків є майстрами своєї справи, володіючи техніками від традиційного граверського мистецтва до сучасних цифрових ілюстрацій. Вони демонструють різноманітність стилів, технік і тематик, що відображає багатство української культури та різноманітність художніх традицій.

Українське графічне мистецтво XX – початку XXI століть, багате на етнічні мотиви створюючи унікальні ідентифікатори українства в сучасному світі дозволяє репрезентувати Україну як державу, яка має глибоке коріння і спадщину.

Література:

1. Бурковська Л. Релігійні коди в сучасному українському мистецтві: пошуки нового втілення християнських символів і сюжетів. *Сучасне українське декоративне мистецтво: збереження національної своєрідності в умовах глобалізації : монографія*. Київ. 2019. 240 с.

2. Гоцалюк А. Етнодизайн у декоративно-прикладному мистецтві кінця XX – початку XXI століття. *Українознавство*. 2020. Вип. 1. С. 169 –179.